Խե՛. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 218 — 15 / 27 ՕԳՈՍՏՈՍ 1897 — 28 ԲԷՊԻԻԼ ԷՎՎԷԼ 1313 — ՈՒՐԲԱԹ

جنايت خانه سى اداره سى غزته سى (ماسيس) ادەك. ---

Նամակ կամ որ եւ իցէ զրութիւն պէտք է ուղղել Հր. Խմբագրութիւն

ՄԱՍԻՍ ՕՐԱԳՐՈՅ

Կ. ՊՈԼԻՍ ՂԱԼԱԹԻԱ, Համտի Բաշա խան Օտ. Նախկի Պանբայի փողոց, Թիւ 2

Direction du Journal "MASSIS,,
Galata, CONSTANTINOPLE

Les annonces sont reçues aux Bureaux du journal

ՄԱՍԻՍ

ԼՐԱԳԻՐ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	գին. արձ.	75
» »	Վեցամսեայ	» »	40
Դաւառներու »	Տարեկան	» »	100
» »	Վեցամսեայ	» »	50
» »	Եռամսեայ	» »	25
Օտար երկրի »	Տարեկան	Ֆրանք	22
Թուսիոյ »	»	Ռուբլի	10

Դրամի փոխարէն գրասենեակի գրաւ կընդունի. 115 զրուշի գրաւը 100 զրուշի հաշուով։

10 ՓԱՐԱ — ԱԶԳԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ — 10 ՓԱՐԱ

ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԵԱՆ ՄԸ

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ

Նամակագիրը կըսէ. Բերլինէ՝ իր կուսական անմեղապարիզին մէջ կը սիրէր Միհրանը։ Այդ սէրը՝ երթալով կ'արմատանար իր սրտին մէջ, այնպէս որ այլ եւս նա միայն գոյութիւն կունենայ իր զգացումներուն համար։ Ապագայ ամուսնութեան մը հեռանկարը զինքը մայր մը չընած էր արդէն, կոյս սրտով ու խանդով։ Զինքն այրող բոցն սկսած էր դուրս պոռթկալ, սիրոյ բարբառը՝ այդ երիտասարդին հանդէպ՝ ամենուն լսելի եղած էր, իր ծնողքը կը ձեռնարկեն իրենց աղջկան ապագայ թշուառութեան նիւթերը պատրաստել։ Աղջկան սէրը և տղուն զգացումները նկատողութեան չեն առնուիր, բռնի կուզեն զատել աղջիկը իր սիրած երիտասարդէն, ու հակառակ իր կամքին ամուսնացնել գանի Անդրանիկին հետ։ Խեղճ աղջիկը ուրիշի մը բաղկաց մէջ պղծուած կը զգայ իր սիրտը, սէրը, զգացումները։ Միհրան արդէն ցաւէն կը մեռնի, ու ալ այնուհետեւ կը սկսին բըռնաբարուած Բերլինէի տագնապի վայրկեանները։ Աղջկան համար հայրն այլ եւս կը կորսնցնէ այդ անունը, ու դաւաճան մը կը դառնայ։ Մէկ կողմը գերեզման, միւս կողմը չսիրուած անկողին մը ամուսնական, ու ասոնց մէջ աղջկան մը սիրտը, որ կը տառապի, յուսահատի մը սեւամաղձ խորհուրդներով։ Ո՞րքան մեծ է սիրոյ ազդումը... հաղիւ քանի մը ամիս կը սահին կանցնին, Բերլինէ, կը կորսնցնէ իր ինքնաճանաչութիւնը. կորուած երջանկութիւն մը, մեռնող սիրականի մը վիշտը, և մօր մը բարացած սիրտը, յիմարութեան կ'առաջնորդեն զինքը։ Խեղճ աղջիկը խենդեցած էր... երբ առաջին անգամ զինքը տեսանք իր յիմարութեան կատաղի բանդագուշանքին մէջ։

Մինչեւ յիմարութեան այդ կէտը, տեղացիները Բերլինէի սիրոյն ուժգնութեանը վրայ կը խօսէին առ հասարակ, բայց երբ իր ակամայ ամուսնութենէն վերջ, տեսան զինքը Միհրանին գերեզմանին վրայ, հերարձակ, արտասուն ու կատաղի, զզուանքով լեցուեցան... Բերլինէի մօր ընթացքին հանդէպ։ Խեղճ ամուսինը 26-27 տարեկան երիտասարդ, ամուսնութեան առաջին երեկոյին իսկ՝ ապշած Բերլինէի ցոյց տուած յօժարութիւններէն, ապագայ դժբախտութեան մը նախազգայումը կունենայ տարտամ կերպով։ Այդ հանդիսաւոր վայրկենէն 15 օր անցած էր, Բերլինէի մէջ Միհրանին սէրը նորէն կ'արթննայ, խելագարութեան մը ատիճան, ինչպէս կը տեսնուէր իր ընկերուհիներուն ըրած յայտարարութիւններէն։ Բայց եկեղեցին անգամ մը կապած էր զիրենք, առանց անոնց սրտերը կարենալ կապելու։ Եւ ամուսինը սիպուած էր այլ եւս ամէն զոհողութիւն ընել իր բաղկաց յանձնուած անմեղի մը կեանքը փրկելու։ Կ'սկսի զոհողութեանց շարքը, նիւթական, բարոյական և ֆիզիքական զոհողութիւն... բայց հակառակ այս ամէնուն, սա ստոյգ է որ Բերլինէ երկար առնէ ի վեր այսօր կը գտնուի յիմարանոցին մէջ։ Իր երբեմնի սէրէն ու գեղեցկութենէն, զգայումներէն ու գիտակցութենէն, չոր ու ցամաք ծիծաղները միայն մնացած են իր դէմքին վրայ, ուր երկար մաղերը միայն կան, կնոջ մը գաղափարը տալու համար մեզի, իր նկատմամբ։

Ամուսինը ա՛լ յուսահատած իրաց այս վիճակէն, վերջերս կրօնական ժողովին կը դիմէ ամուսնութեան արտօնութիւն խնդրելու համար. անկէ ալ ճարահատած կը դրէ մեզի. «Վիճակս յուսահատ է. ամուսնական կեանքը դժբախտութիւնս պատրաստեց. կ'աղաչեմ սա կեանքս գլխեցէք, թող ժողովուրդը իմանայ, որպէս զի ուրիշներն ալ այս տեսակ դժբախտութեանց մէջ չիյնան, ինձմէն խրատուելով։»

Անշուշտ այս տողերն տեսակ մը գոհացում են այդ դժբախտ ամուսինին, բայց չարժառիթը, ուրկէ դրդուած կը գրենք, աւելի հեռուները կը տանի մեզի, այդ իրական կեանքի պատմութեան մէջ փնտռելու համար նիւթեր, որոնք հասարակաց ըլլալու հանգամանքը ունին։

Ընտանեկան նախապաշարումներն, որոնք ընդարձակ սահմանի մէջ կը գործեն տակաւին գաւառներու մէջ մանաւանդ, նորակազմ ընտանիքներու ապաղան դառնութիւններով կը խճողեն շատ անգամ։ Աղջկան մը մէջ ազգու կերպով երեւան եկած սիրոյ զգացում մը դատապարտուած է տեղի տալ հօր մը կամ մօր մը հարկեցնող կամքին, անոր համար որ անոնք ծնողական իրաւունքը միայն կուզեն նկատողութեան առնուլ, առանց երբեք կարեւորութիւն տալու ծնած ու արմատացած սիրոյն։ Կար ժամանակ մը երբ առնական բիրտ այժը գերազանց կշիռ մը տուաւ էրիկ մարդուն, ստորնացնելով կանացի կոչումը։ Վանականութիւնը ու կուսակրօնութիւնը՝ կրօնական գոյնով պարսկուած՝ եկան զօրացնելու մարդկութեան այդ խոշ սնափառութիւնը. եկեղեցական թիւր ըմբռնումներ, սնապաշտական բազմազան հաւատալիքներ գրաւեցին ճշմարիտ իմաստասիրութեան կալուածը. եկեղեցւոյ հայրերէն ոմանք մինչեւ իսկ կասկածեցան կանանց հոգւոյ գոյութեան մասին։ Կինը էր մը դարձաւ, անհոգի ու անսիրտ. ու այնուհետեւ այդ սնոտի մեկնաբանութեան շնորհիւ յօրինուեցաւ «կանանց չարութիւններուն այրուբէնը և անոնց թերութիւններուն պատմութիւնը»։ Կուսական անմեղութիւնը, և անոր մէջ արթնցող սիրտը, լուռ պաշտումը, երկչոտ տարփանքը, շիկնող հլութիւնը, ոճիրներու կարգ դասուեցան, և ծնողներ տկարամտութեամբ և տգէտ համոզումներով շատ կոչտ վարուեցան իրենց աղջիկներուն հետ, որոնք իրենց կեանքին, սրտին ու սիրոյն մէկ մասը կը կազմէին։ Ահա այս կարգէն էր Բերլինէի ծնողը որ իր կոչտ յամառութեամբը, և սնոտի համոզումներովը պատճառ տուաւ մէկուն մահուանը, միւսին քայքայումին, ու իր աղջկան յիմարութեանը։ Ամուսնութեան պարագաներու մէջ սիրոյ չգոյութիւնը, պակին ջնջումն է ինքնին, ու այսօր երբ անկողմնակալ ոգւով կը մտածենք Թոնդրակեցի աղանդաւորներու մասին, ստիպուած կըլլանք իրաւունք տալ անոնց երբ կարդը ամուսնական խնդրին կուգայ։

Մենք մեր արդի դրութեամբ կուզենք պաշտպանել ամուսնութիւն մը, որ սիրոյ և համերաշխութեան կապերէն զերծ, փտած ու ապականուած ներքինով մը կապրի, մինչ Թոնդրակեցին՝ հակառակ իր շատ մը այլանդակութիւններուն, կրցած էր սա կարուկ բանաձեւին վրայ հիմնել ամբողջ ամուսնութիւնը։ «Քրիստոս սիրով միաւորիլը միայն կուզէ և ո՛չ թէ պսակը»։ Անշուշտ, ասի չենթադրեր թէ պսակն աւելորդ բան մ'է ամուսնութեան համար, այլ մանաւանդ կուզէ շեշտել սիրոյ կարեւորութիւնը ամուսնական կեանքին իբր հիմնակէտ։ Այս տեսակէտով մեր մէջ կան հարիւրաւոր ամուսնալոյծներ, առանց սակայն պաշտօնական վաւերացման մը ենթարկուելու։ Բայց օրէցաւ ատեն եկեղեցական իշխանութիւնը չը փութայ լուրջ նկատողութեան առնուլ ամուսնալուծման այդ պարագան, որչափ ատեն ծթռած գաղափարներէ վեր, բարձր մակարդակի մը վրայ չը դնէ ընտանեկան սիրային արկածներու խնդրոյ կարգադրութիւնը, որչափ ատեն սահմանափակ մտքեր չկրնան անտարամարան շաւղէն հեռանալ և արդահանտանքով մօտիկ դժբախտ ամուսիններու, ամուսնութիւնը՝ հեռացած իր վսեմ նպատակէն, անբարոյականութեան մը պատմութիւնը պիտի ըլլայ շատ մը ընտանիքներու համար։ Աղնտաւոր աղդեցութիւնը պիտի ներդործէ տունէ տուն, սերունդէ սերունդ, այնպէս որ պիտի դայ օր մը, երբ ամէն ոք ըստ հաճոյս պիտի կարգադրէ իր հաշիւը ընտանեկան ամենէնտուիրական զգացումներուն հետ։ Եւ պատկառանքը, այն դայդն պատկառանքը, որ տակաւին այսօր կը տեսնուի ընտանեկան յարկերու տակ, ժամանակին չափան հետ տակաւ պիտի անհետի։ — ալ այնուհետեւ չգիտենք, կրօնական իշխանութիւն մը ինչ ձեւով պիտի կրնայ միջամտել խնդրին։ — ժամանակին համեմատ մտածելու մեր անկարողութիւնը միայն կրնայ բացատրել կրօնական դիւանին անգործութեան բուն պատճառը։

ԱԶԳ- ՀԻԻԱՆԴԱՆՈՑ

Գ.

Հարիւր անգլիացի գործաւորք մէկ ժամուան մէջ մէկ մէթր խորութիւն և լայնութիւն ունեցող 100 մէթր գետին կը փորեն. այս հաշուով մէկ քիլոմէթր երկաթուղի շինելու համար 1000 օսկի դրամագլուխ կարօտ ըլլալն ստուգուած է և գաղիացիք ալ նոյնչափ գործաւորով և դրամագլխով գործի կը սկսին։

«100 գաղղիացի գործաւորք կը փորեն, բայց մի ժամուան մէջ անգլիացի գործաւորաց ըրածին հաղիւ կիսուն չափ փորել կը յաջողին. այս ընթացքով գաղղիացիք որ 100 քիլոմէթր երկաթուղիի շինութեան համար 100,000 օսկի դրամագլուխ պատրաստած ըլլալով ձեռնարկած էին, դրամին հատնելուն կը շուարին զի ճամբուն հաղիւ կէսը շինուած կըլլայ։

«Գաղղիացի ընկերութիւնը տեսնելով որ դրամուն հետ ճարէրնին ալ կը հատնի, շատ խորհրդածութենէ յետոյ, Փարիզի առողջապահական ժողովոյն կը դիմէ. այս ալ մէկ քանի նիստերէ յետոյ եզրակացութեան մը չյանգելուն և իսկական պատճառը չգտնելուն, վերջապէս չորս բժիշկ և երկու երկրաչափ բաղկացեալ յանձնախումբ մը կը կազմէ և կը դրկէ Անգլիա, ուր մանրամասնաբար կը քննեն գործաւորաց ոչ միայն աշխատութիւնն, այլ միանգամայն ապրելակը։ Մէկ ամսոյ չափ հոն մնալով և ամէն օր վեց ժամ գործաւորաց աշխատութիւնը, կերածնին, խմածնին, հագածնին և պառկած տեղերնին մի առ մի գրի առնելով կը վերադառնան և պատրաստած տեղեկագիրնին կը ներկայացնեն առ որ անկ է։

Առողջապահական և Երկաթուղեաց Ընկերութեան երկու ժողովները միանալով, մէկ քանի շաբաթ խորհրդակցեցէք յետոյ, խնդիրը վերջապէս կը լուծեն, անգլիացի և գաղղիացի երկու տարբեր ազգաց մէջ եղած տարբերութեան գաղտնիքը կը գտնեն։

«Մի անգլիացի գործաւոր՝ մի բրիչ զարնելուն մէկ քաշ հող կը հանէ. գաղղիացի գործաւոր մը (երկու ազգաց գործաւորաց տարիքն և կազմուածքը միեւնոյնն ըլլալու պայմանաւ) բրիչի մէկ հարուածով հաղիւ կէս քաշ հող կը հանէ։ Այս հաշուով տարակոյս չմնար թէ Անգլիացւոց մէկ ժամուան մէջ ըրածը Գաղղիացիք հաղիւ երկու ժամուան մէջ կարող կ'ըլլան կատարել, հետեւաբար փոխանակ 100,000ի 200,000 օսկի կը ծախսուի։

Դալով պարճառին, կ'ապացուցուի թէ գաղղինէրը գործաւորաց սնունդն է։

«Անգլիացիք ամէն առաւօտ կաթով նախաճաշիկ կ'ընեն, ցերեկը պիքթէքով գաւրկուր, և երեկոյին ալ կարագով ապուր, հաւկիթ և թէյ կը գործածեն։

«Իսկ Գաղղիացիք առաւօտուն օսրճով հաց, ցերեկը ջրախառն գինիով հաց և երեկոյին ալ կաղամբի ապուրով հաց կուտեն։

Այս միջոցին, անմահ յիշատակի արժանի եղող մեր դասատուն Պուչարտա, ի խորոց սրտէ հառաչելով; ատենախօսութեան բնաբանը կը կրկնէ. «Էհէյ Ըէ ինչ հրպտէնէր կը գործէ սնո-նդը և կը շարունակէ խօսքն ըսելով թէ պլէքրէէ սոպող գործաւորը մէկ ժամուան մէջ հարիւր անգամ բրիչը զարնելուն 100 օխա հող կը հանէ, ի շնորհս արիւնտ, քաթի նման պինդ և կարմիր բազուկներուն։ Իսկ առտու, ցորեկ և երեկոյ ջրով հաց սոպող գաղղիացի գործաւորը մէկ ժամուան մէջ, իրաւ է որ 100 անգամ բրիչը գետինը կը զարնէ, բայց անարիւն, թուլ և դեղնած բազուկներուն անզօրութենէն հազիւ 50 տաղ հող կը հանէ։

Հարիւր գաղղիացի գործաւոր մէկ ամսուան մէջ 1000 օսկի ծախսելով հաղիւ կէս քիլոմէթր ճամբայ կը շինեն. իրաւ է որ միայն 150 օսկի կը ծախսեն ուտելիքի համար, բայց կը վնասեն 500 օսկի։ (Ատենախօսութեան մնացորդ մասը ուրիշ առթիւ պիտի շարունակեմ)։

Ասի պատմելուս նպատակն է հաստատ ապացուցով համոզել մեր ազգայինները թէ միեւնոյն վիճակի մէջ կը գտնուին մեր տղաքներն ալ, ձիթատուզով, խաշած լուբիայով, քիչ մը իւղով պաթլիճան կամ ուրիշ կանաչեղէններով օնած ազաքներ, ըստ անգլիական առածի, սոսոզլ մոտով սոսոզլ մարմին ունեցող մարդիկ շեն կրնար ըլլալ։

Միեւնոյն դիտողութիւնները պիտի ընենք հիւանդաց, յիմարաց, անկարող և ապուշներու համար, առանձին յօդուածներով։

Ուստի, քանի որ Ազգ. Հիւանդանոցն համայն ազգին տունն է, հոն գտնուող հիւանդը, յիմարն, ապուշը, անճարն և տղաքը վայելչապէս խնամուելու են, ինչպէս հիւանդը, յիմարը բժշկուելու (ի բաց առեալ անբուժելիք), անկարն ապուշն ըստ առողջապահութեան ազրելու, տղաքն ալ մարմնով և ուղեղով այնպիսի եղանակաւ ապրելու են, որ ամէն մէկը ապագային մէջ ըլլան օգտակար անհատներ։

Ուստի ամենքնուս ալ ճիգն ու ջանքն ըլլալու է ի շնորհս կայս. կառավարութեան, հաստատ եկամտի ազբիւրներ գտնել. ինչպէս 1000 պատսպարելոց համար եթէ օրական 5000 ղ.ի կը կարօտինք, այնքան ալ հաստատ եկամուտ ունենանք։

Փարիզ, Լոնտոն, Վիեննա և Պերլինի նման մեծ մայրաքաղաքաց միլէոներուն, թաղարաններուն ամէն մէկին հաստատման համար միլիոններով օսկի ծախսուած է և մէն մի գաղղիացիի, անգլիացիի, աւստրիացիի և բրուսիացիի տասնական փարայի նման չնչին նուիրատուութեան արդիւնքն են։

Մի՞թէ կարելի չէ միեւնոյն միջոցին դիմել մեր մէկ հատիկ Ազգ. Հիւանդանոցին համար։

Այս ամէն ըրած և հետզհետէ ընելիք դիտողութեանց նպատակը, քաւ լիցի, չէ թէ իրաց այս տխուր վիճակը նկարագրելով, հոգաբարձութեանց և պաշտօնէից դէմ գանգատելով ազդայնոց զզուանք պատճառել է, այլ իրաց ճշմարտութիւնն երեւան հանելով դարման մը գտնել։

Մենք անարժանաբար եղանակ մը պատրաստած ենք, որով յուսամ կարելի պիտի ըլլայ ոչ միայն Ազգ. Հիւանդանոցն, այլ Պատրիարքարանն ալ իր հաստատ եկամուտովը մատակարարել, որով ոչ միայն կարելի պիտի ըլլայ 1000ի չափ պատսպարելոց հանգիստն ապահովել, այլ միանգամայն ազատել մուրացկանութենէն։

Մեր ցուցնելիք եղանակը թէ ազատ և թէ դիւրաւ գործադրելի է. պատրաստ եմ զայն ներկայացնել առ որ անկ է. և մասնաւորապէս առ Սրբազան Հայրն, եթէ քարեհաճի ուշադրութեան առնել։

ՏՈՒՌ. Մ. Բ. ԻԻԹԻԻՃԵԱՆ

2 Օգստ. 1897
Բուսէլի Հիսար

ՍԵԲԱՍՏԻԱ

Սեբաստիայէն հետզհետէ ժամանած նամակներէ ուրախութեամբ կը տեղեկանանք թէ շնորհիւ նորընտիր Ուսումն. Խորհրդոյ և Կալուածոց հոգաբարձութեան եռանդուն ջանից և աշխատութեանց Ազգ. վարժարանք բարեկարգ վիճակ մը ստացած են և ուսուցչաց ամսաթոշակներն՝ որ բաւական ամիսներէ ի վեր անվճար մնացած և անոնց թշուառութեան առիթ եղած էին, բաւական զգալի գեղչ մը ընելէ յետոյ վճարած են ամբողջովին։

Թաղային վարժարանք, որոնք կանխաւ կեդր. Սնուցչէն տարեկան նպաստ մը կ'ստանային, այժմ դադրեցուցած են և անոնց մատակարարութիւնն թաղեցի ազգայնոց յանձնուելով Ազգ. կալուածոց հաւոյթներն ալ յատկացուած է կեդր. Նախակրթարանի՝ որ կարող ուսուցիչներու և փոքր հոգաբարձութեան մը հովանւոյն ներքեւ կրնայ փայլուն շրջան մը բոլորել և մինչեւ ցարդ ժողովրդեան ունեցած հակակրանքը՝ համակրանաց փոխել։ Ըստ այսմ Մայր եկեղեցւոյ թաղի վարժարանին որ ընտրեալ մըն է՝ մատակարարութիւնն Ազգ. Խառն ժողովոյ որոշմամբ յանձնուած էր Թաղ. Խորհրդին, բայց հակառակ կրկնակի ազդարարութեանց անոր Ատենապետն Մկրտիչ էֆ. Տ. Ղազարեան՝ որ 14 քուէով ընտրուած է, անսասանելով ամէն յանձնարարութեանց՝ առանց իւր ընկերակցաց մեծագոյն մասին հաւանութեան ու մանաւանդ գիտութեան, ցարդ կը յամառի ընդունիլ և իւր այդ ընթացքով հարիւրաւոր մատաղերամ մանուկներու ապագային վնասելէ յետոյ՝ խեղճ ու կրակ դաստիարակին ալ անսուազութեան պատճառ կը լինի...։

Ուրախութեամբ տեղեկացանք նաև թէ տեղական բարեխնամ կառավարութիւնը Տաճկերէնի դասախօս մը յատկացուցած է Ազգ. վարժարանին համար՝ իւր կողմանէ վճարելով անոր ամսաթոշակն ալ, և Մէարիֆ Միւտիրին այցելելով վարժարան, այս աւետաւոր լուրը կուտայ և աշակերտները փոքր ինչ հարցաքննելէ յետոյ գոհ սրտիւ կը մեկնի անտի։

Ուսումն. Խորհրդոյ և Կալուածոց հոգաբարձութեան անդամներէն, որոց մեծագոյն մասը համակրելի անձնաւորութիւններ են, կը խնդրենք որ ինչպէս ցարդ նոյնպէս և յետ այսորիկ անկողմնակալ

գործունէութեամբ աչխատին և վարժարանն բարեկարգ ու բարեհամբաւ վիճակի մը մէջ դնելով՝ բարձրացուցեն զայն և հոգաբաւոր տղաքներ ազատին օտարներու ձեռքէն։ Փոխանակ 8—10 դասատուներու՝ կրնայ 4—5 յարդ և գործունեայ դասատուներով կառավարել զայն։ «Հանդարտեան» զրուցի ան վերջ տանք և արտի մոռք կատարենք մեզ յանձնուած ո՛ և է պաշտօն։ Անցեալ չաբաթու «կաղմական կանոնագիրի» մը, «գպրոցական դասագրոց ծրագիր» մը և Մէարիֆի կողմանէ 3—4 տարի առաջ լոյս ընծայեալ կարգ մը «դասագրքերու ցանկը» ուղուած էր մեզի. առաջին երկուքը փութացուցինք իրենց, սակայն երրորդին համար մերժողական պատասխան ստացանք կեդր. Ուստի Խորհրդոյ քարտուղարէն,—պատճառը անծանօթ մնաց ինձ,—որովհետեւ տուած հակասական պատասխաններէն բան մը չկարողացայ հասկնալ։

Այս գպրոցական ուրախարիթ կարգադրութեանց հանդէպ՝ տխուր լուրեր կը հասնին մեզ Առաջնորդարանի անկերպարան կացութեան նկատմամբ։ Պանդուխտ քահանայ մը՝ Արժ. Տ. Գրիգոր Զարգարեան կուրծք տուած իր պաշտօնակից կարգ մը անուանական քահանաներու նախանձուն և ատելութեանց՝ իր արժանաւորութեամբ սիրելի հանդիսացած թէ Առաջնորդ Սրբազանի և թէ ժողովրդեան՝ կը կատարէ Առաջնորդարանի առօրեայ և յարաբերական խնդիրներն և գոհունակութեանց կ՚արժանանայ։ Վերջին տարւոյ մէջ 4—5 Պատկ. քահանայ հարց վախճանումը ցնցակար եղաւ Սեբաստիոյ, զի ներկայիս մեր ունեցած քահանայք գրեթէ բոլորն ալ «եկամուտ» բոլորին հակակրութիւնը հրաւիրած են իրենց վրայ. ա՛լ ի՞նչ պէտք է յուսալ այսպիսի քահանայական դասէ, և աւասիկ թէ ինչո՞ւ արժանաւոր եկեղեցական մը կը հալածուի ասանցմէ. զի ժողովուրդն ողջոյն փրած է անոր՝ Առաջնորդէն սկսեալ։ Աւելի զարմանալին կայ. այս բահանաներէն մին երկու տարի առաջ «Դանդաչէր»ի արարողութիւնը կատարուած ատեն Սեղանին վրայ քնանալով յօրանջած և Սեղանէն վար ինկած է վարագոյրը բացուած ատեն։ Եւ աւասիկ ասոնք՝ ի բացակայութեան Առաջնորդ Սրբազանին, ինքնիրենց ժողով մը կը գումարեն և «քաւէից բացարձակ առաւելութեամբ» կրօն. ժողով կ՚ընարեն իրենցմէ հինգ քահանայ և Պարիսբք Սրբազանի ու Առաջնորդ Ս. Հօր տեղեկագրել յետոյ, անդամ մոց միւսն օրգին՝ որ մեր ալ սիրելին է, հրատարակութիւն զրկած էր Ճէրբէրէյի Շարքէյնէ լրագրոյն։ Զենք գիտեր թէ ո՞ր օրինաց յենլով այսպիսի ընտրութիւն մը կը կատարեն ու կը ծանուցանեն ատ և անդ, ինչո՞ւ չեն համակերպիր Առաջնորդ Սրբազանի տնօրինութեանն։ Թէպէտ եւ իրենց այդ ապօրինի գործ չունեցաւ իր արդիւնքը, սակայն կ՚սպասէինք ու կ՚սպասենք կրկին, որպէս զի թէ Ազգ. Պատրիարքարանէ և թէ մանաւանդ Առաջնորդ Սրբազանէն, օրինաց տրամադրութիւններն յիշեցուցելով, յանդիմանեն նաև զայնս իրենց այդ գայթակղելի ընտրութեան համար։ Տ. Պետրոս անուն քահանային, որ ծանօթ է իր հազարումէկ անվայել արարքներով և անսաստող միտ

Գեր. Առաջնորդ Սրբազանի հրամանաց, և առաջարկութեանց, եկեղեցական ո՞ր օրինաց յենլով թոյլ կը տրուի տրգիոր իրը քահանայ կենցաղավարել։ Առաջնորդ Սրբազանը, չը գիտենք ինչո՞ւ կը զեղեցի հարկ եղածը տնօրինել ասոր մասին և ժողովրդեան գայթակղութիւնը բառնալ։

Պէտք է բարեկարգենք՝ և բարձրացուենենք մեր քահանայական դասը, ուսեալ և բարոյականի տէր անձնաւորութիւններով, վասն զի անոնք են մեր մանկութիւնէն մինչեւ ցգերեզման՝ կեանքի առաջնորդները, ուրախութեանց և տխրութեանց մասնակցողները. ընտանեկան խնդրոց հաշտարար հրեշտակներ, բարոյականի օրինակը. և առաքինութեանց վարդապետը. չա՞տ լսե կ՚ըլլայ որ Սեբաստացի Տ. Գարեգին և Տ. Աբրիստակէս քահանայք իր հետ տանի Սրբազան Առաջնորդ հայրը և մանաւանդ բարեհաճի փութացնել իր վերադարձը՝ ինքը որ մինչեւ ցարդ ըստ բաւականի ամենուն սիրելին եղաւ իր նիւթական եւ բարոյական ձեռնտուութիւններով, պէտք է ժամառաջ դառնայ վերստին անոնց մօտ ու իր հայրական հոգատարութեամբ սրբէ ա նոնց արցունքը ու սփոփէ շատ մը սիրտ սնոնքներ։ Ա՛ւ այժմ այսչափ։ ՊԵՐՃ

ԲԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱՒՍՏՐԻԱ ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ. — Աւստրօ-պուլկար միջադէպին լուծման մասին Ցը-բէմբէրնպլատ կը գրէ. «Դանդաղութեամբ կրնանք արձանագրել պուլկար նախարարապետին անկեղծ յայտարարութիւնները՝ որ վերջ կուտան այս ցաւալի գործին։ Թակալաբ իր կողմէն կրսէ. «Աւստրօ Հունգարիոյ մէջ այնքան գոհունակութեամբ պիտի կարդացուին Մ. Սթոյլոֆի յայտարարութիւնները որքան ստուգութեան կը սպասուէր անոնց։ Միջադէպ փակուեցաւ, որ՝ եթէ երկարէր՝ ամենէն աննպատակ զգեցութիւնը կրնար ի գործ դնել Աւստրիոյ և Պուլկարիոյ բարի դրացնութեան յարաբերութեանց վրայ։ Բայց վեճին լուծումը յուսալ կուտայ նաև թէ ասկէց վերջը չպիտի լսուին այն սխալ մեկնութիւնները՝ որ Պուլկարիոյ մէջ ստուեցան վեճին ծագման համար, ինչպէս նաև բոլոր ցնորական կարծիքները Պուլկարիոյ դէմ Աւստրիոյ կսրծեցեալ թշնամութեան վրայ՝ Ռուսիոյ հետ անոր հաստատած լալու թուականն ի վեր։ Ա. կէտ Պուլարիա մը միտ Աւստրիոյ մէջ պիտի գտնէ այն բարեմտութիւնը, զոր այդ իշխանապետութիւնը չահեցաւ մեր միապետութենէն իր հիմնարկութենէն ի վեր»։ Վոլֆերլանդ կը յուսայ թէ Մ. Սթոյլոֆ իր յայտարարութիւնները խեղաթիւրուած տեսնելու վտանգէն առաջ եկած նկատողութիւններով՝ ապագային աւելի զգուշաւոր պիտի ըլլայ այս տեսակ կնճռոտութիւններէ զգուշանալու համար։

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ ԳՈՐԾԵՐԸ.— Հնդկաստանի սահմանագլխին վրայ պատահած խռովութիւններէն օգուտ կը քաղէ Աւրստրիոյ պաշտօնական թերթը Ռայխսվէր՝ քննելու համար կեդրոնական Ասիոյ ընդհանուր կացութիւնը, և սա՛ հետեւութեան կը հասնի թէ քաղաքական տեսակէտով Անգլիա ինչպէս նաեւ Ռուսիա ջանքեր կը-նեն Աֆղանիստանը իրենց կողմը չահելու համար։ Ռազմագիտական տեսակէտով՝ Կնդրոնական Ասիոյ մէջ Ռուսիոյ ստացուածքները տեսակ մը անել երկիրներն են, և բնական է որ այդ պատութիւնը բազմայ դէպի հարաւ ծռիլն կողմը ճամբայ մը ձգէր։ Բայց միւս կողմէն Անգլիոյ գործը պիտի բլլայ հակառակիլ Ռուսիոյ այս ծաւալող ձգտումներուն և արդիւնք որ այդ պատութիւնը չչրջապատէ իր հոգեկան ստացուածքները։ Այդ գաւառները ո՛ւ է կէտ մը կը ձեւացնեն քաղաքական հորիզոնին վրայ և ապառնալիք մեն տիեզերական խռովութեան համար։

ԼՐՏԵՍՈՒԹԻՒՆԸ ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ.— Անգլիական օրաթերթերը Ս. Բէդրսպուրգէն կիմանան թէ ժամանակէ մը ի վեր գինուորական լրտեսութեան խիստ ծանր գործ մը երեւան եկած է։ Զօրքերը շարժման վիճակի մէջ դրուելու համար պատրաստուած յատակագիրները գողցուած են նոյն իսկ սպայակոյտի գրասենեակներուն մէջէն։ Ցանցաւորներն են Բարանովի անուն պետական ժողովի խորհրդական մը այս վերջնոյն աղջիկը։ Թուրչանինոֆ դեր գնդապետը, և նոսկին թուրք գնդապետ մը՝ Ա. գտիրրահման անուն։ Բարանովի աղջիկը կը պնդէ թէ իրեն յանձնուած թղթերուն պարունակութիւնը չէր գիտեր։ Իրեն ըսուած էր միայն որ այդ ծրարը յանձնէ քանի մը մարդոց՝ որ ի փոխարէն իրեն պիտի վճարէին գումար մը, որով կարող պիտի բլլար իր հայրը սնանկութենէ փրկել։ Ցանցաւորները բերդի մէջ փակուած են. քիչ ատենէն պատերազմական ատեանի առջեւ պիտի հանուին։ Հաւանական է որ երկու սպաները հրացանի բռնուին, Բարանովի ինչնայ և իր աղջիկը մինչեւ ապէս աքսորուի Սիպերիա։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ.— Կէս պաշտօնական գերմանական թերթ մը պիտի կուտայ թէ Անգլիա այս վերջին տարիներս բազմաթիւ թերփլհասպածներ չինած ըլլալով, Գերմանիա ետ չմնալու համար ստիպուած է այս տեսակ նաւեր ունենալ արագահարուած թնդանօթներով։ Ծովային նախարարութիւնը այս խնդիրը պիտի բնէ եթէ անոնց պէտքը ստիպողական ըլլայ։ Նուազ կարեւոր նաւերու չինութիւնը առայժմ ետ պիտի մնայ։

ԴԻՒԱՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԴԱՏ՝ ՄԸ. — Ս. Բէդրսպուրգի Ֆլանանական դեսպան Մանթէպելլօ կոմսին և Բարիզի ռուսական դեսպան Պառոն տը Մորէնհայմի վրայ զրոյցներ կը շրջին, որպէս թէ այս երկու դիւանագէտները ուզած ըլլան խախտել Մ. Ֆելիքս Ֆոռի այցելութիւնը Հեռեւարար այս երկու նշանաւոր դեսպանները պիտի ձգեն իրենց պաշտօնները, և Մանթէպելլօ կոմսին պիտի յաջորդէ Ֆրանսական սպայակոյտին պետ Պուատէֆ։ զօրավար։ Սակայն այս զրոյցները բոլորովին երեւակայական են, կըսէ Թայմսի Ս. Բեդրսպուրգի թղթակիցը։ Արդէն երկար ատենէ ի վեր խօսք կար դիւանագիտական այս փոփոխութեանց վրայ։

Մ. ՖԵԼԻՔՍ ՖՈՌ ԵՒ ՎԻԼՀԵԼՄ Բ.— Սլեսվիգի մասնաւոր թղթակիցը Ս. Բեդրսպուրգէն կը գրէ իր թերթին. «Մ. Ֆոռ զմբաղաբար Վիլհելմ Բ.էն վերջը կայցելէ ռուսական մայրաքաղաքը։

Գերմանի Կայսրը իր կողմէն առատութեամբ և իր հանճարին ճկունութեամբ վեհապետէ մը սպասուածէն աւելին ցոյց տուաւ։ Մ. Ֆոռ դժուարաւ պիտի յայտնէ անոր ամենայն կրնուի թէ Նախագահն ուրամիտներէ ի վեր կուսամիտներէ ռուսերէնի բերականութիւնը։ Ֆոռանոյի հանրային կրթութեան նախարար Մ. Ռամպոքինից անոր կարդացուելիքը և զբաղցաւուած պատասխաններուն վրայ։ Դժբաղտաբար կերեւի թէ Վիլհելմ Կայսր այս մասին ոչ մեծ արժէք ունի։ Փոխանակ Բրանտենպուրգի մէջ ռուս զինուորներուն խօսելու անանց մայրերի լեզուով, և կայսերական համար ռուսերէն բաժակ առաջարկեց։

ՀԵՌԱԳԻՐ

Ս. ԲԷԴԵՐՍԲՈՒՐԳ, 25 Օգոստոս.— Հանրապետութեան Նախագահը երէկ աղօթեց Ալէքսանդր Գ. Զարին գերեզմանին վրայ։ Ոսկի պատը անոր վրայ դնելէ վերջ, այցելեց կայսերական ընտանեաց անդամներուն միւս շիրիմները։ Եկեղեցիէն Նախագահը գնաց ներկայ ըլլալու Ֆրանսական հիւանդանոցի մը առաջին քնքին հիմնարկէքին։ Յետոյ Մ. Ֆոռ Մեծն Պետրոսի տունը գնաց, ուր Զարը եկաւ իրեն վիճակուած կամուրջին հիմնարկէքի արարողութեան ներկայ ըլլալու համար։ (Մանրամասնութիւնները արդէն երէկ գրեցինք։ (Ծ. Խ.)։ Այսօր առաւօտուն Զարը, Զարուհին և Հանրապետութեան Նախագահը Բէդէրհոֆիին պիտի մեկնին դէպ ի Բրանտենպուրգ-Սէլլ, ներկայ ըլլալու համար մեծ զօրահանդէսի մը։ Պիտի նախաճաշեն կայսերական վրանին տակ։ Նախաճաշէն վերջ կայսեր և կայսրուհւոյն պիտի ներկայացուին Ֆրանսական նաւատորմին սպաները՝ որ հրաւիրուած են զօրահանդէսին ներկայ գտնուելու։ Նախագահը, Զարը և Զարուհին իրիկուան ժամը 4ին Բէդէրհոֆի պիտի վերադառնան։ Իրիկունը սեղան մը պիտի տրուի Բէդէրհոֆի պալատին Մեծն Պետրոս սրահին մէջ Ֆրանսական նաւային սպաներուն։ Ճաշէն վերջ Նիքոլա կայսրը և Մ. Ֆոռ կռանքով պատրաստ մը պիտի ընեն։

—Կըսուի թէ Հանրապետութեան Նախագահը պատուանշան պիտի տայ Լուի-Պոնարարթի Նաբոլէոն իշխանին։

—Բրանտենպուրգ-Սէլլի զօրահանդէսը փայլուն եղաւ։ Զարը ձիով անցաւ զօրքերուն առջեւէն, մինչդեռ Զարուհին և Նախագահը կառքի մէջ էին։ Անպարագրելի խանդավառութիւն։

—Զրոյց կը շրջի թէ Բարիզի ռուսական դեսպան Պառոն տը Մորէնհայմ հանդատեան պիտի կոչուի, և իրեն պիտի յաջորդէ Ուրուսոֆ իշխան։

—Մուրավիէվ կոմս և Մ. Հանոթօ խորհրդակցեցան։ Տեսակցութիւնը ժամ մը տեւեց։

ԼՈՆՏՈՆ. — Պաշտօնական հեռագրերը կըսեն թէ անգլիական զօրքերը երկու ամրոց պիտի թողուին Բէչուանի մէջ։ Թնդանօթաձիգ զինուորները ցրուեցին թշնամին։ Աֆրիտիները ամրոց մը գրաւեցին և այրեցին։

—Անգլիացի զօրաց և Աֆրիտիներու ցեղին միջև կռիւ մը տեղի ունեցաւ, այս վերջինները յաղթեցին։

ՊԷԼԿՐԱՏ. — Ալեքսանդր թագաւոր որոշեց որ առաջիկայ աշնան այցելութիւն տայ Նիքոլա Զարին բազմաթիւ հետեւորդներով։

ՊԷՐԼԻՆ. — Նոյար Տէյվէ Ալէքսանդէր Զայֆոնդ կը հերքէ Ֆիկասչի տուած լուրը՝ որպէս թէ Վիլհելմ կայսրը վիրաւորիչ ակնարկութիւն մ՚բրած ըլլայ իտալական բանակին համար Ատուայի ճակատամարտին մէջ անար ընթացքին վրայ։

Հարաւ-արեւմտեան Ափրիկէի վերջին լուրերը կը պատմեն թէ կռիւ մը տեղի ունեցաւ գերման գազթային զօրաց և բնիկներուն միջեւ։ Այնքրոք տեղակալ սպան նուազեցաւ. ապստամբները 40 մեռեալ ունեցան։

ՊԱՏԳԱՄԱՒՈՐ

ԱԹԷՆՔ, 22 Օգոստոս.—Կարգ մը թատրասէրներ Եարլըգ թատրոնին մէջ ժողով ընելով որոշեր են խնդրագիր մը տալ կառավարութեան որպէս զի պատերազմը նորէն սկսուի։ Մամուլը կը հակառակի սոյն ցոյցին. որ լուրջ բան մը կը նկատուի։

Հանեա.—Զինուորական շրջանները որ ատեն մը դադրած էին, սկսան շարունակուիլ։

Կ. Պոլիս, 20 Օգոստոս.—Արտաքին գործոց նախարար Թէվֆիք փաշա լուր զրկեց դեսպաններուն որպէս զի վաղը ժողովը նեն հաշտութեան բանակցութեանց համար։ Սոյն ժողովին Թէվֆիք փաշա, պատերազմական տուգանքի մասին իր առաջարկները պիտի հաղորդէ դեսպաններուն պաշտօնապէս։

ԱԹԷՆՔ.—Օրըստօրէ կը յայտնուի թէ մինչեւ որ պահանջատէրներուն իրը երաշխաւորութիւն տրուած հասոյթի աղբիւրները գոնթռոլի չենթարկուին, մեծամեծ դժուարութիւններ պիտի յարուցուին պատերազմական տուգանքին փոխառութեան համար։ Նոյն իսկ տուգանքին առաջին մասնաւմարը, մէկ միլիոն ոսկին հայթայթելու խնդիրը ետ մնացած է։ Պանքաները նիւթական օգնութիւն չի կրնալ ընելէն զատ դուրսը և ներսը գտնուող դրամատէրներն ալ տրամադիր չեն երեւար բան մը տալու։ Հաշտութեան կնքման այնքան անձկութեամբ կը սպասուի որ անոր օր մը իսկ յապաղումն չափէն աւելի կը վախցուի։ Որչափ որ ալ բանակցութիւնները մէկ երկու արգելքներու կը հանդիպին, ընաւ հաւանական չի կարծուիր սակայն թէ տէրութեանց համերաշխութիւնը խանգարուի։ Կառավարութիւնը կը մտածէ որ դեռ որչափ ատեն կրնայ բանակը զէնքի տակ պահել այս վիճակին մէջ։

Զինուորներն ալ, որ մէկ կէսի վրայ ամփոփուած անշարժ կը մնան, ձանձրոյթ կզգան և ժողովուրդն ոչ նուազ կը բաղձան խաղաղութեան, մանաւանդ որ այդ-կութեան ժամանակը կը մտնենայ և այդ-ը։ Երեսի վրայ ձգուած են։

Պատերազմը շարունակելու մասին կազմուած թերադրիչ խումբին դէմ մամուլը զգուանքով և կծու լեզուով մը կը խօսի։ Սոյն խումբին մէջ երկրորդ կարգի դիւանագէտներ իսկ չեն երևնար։ Խումբին պետն է Պէլօ անուն բժիշկը որուն թերադրութիւն-

ԹԵՐԹՕՆ «ՄԱՄԻՍ»Ի (10)

ՎԱԼՄԻՔԻ

ՌԱՍԱԻ ՏԱՐԱԳՐՈՒՄԸ

(Հնդկական հեքեաթ)

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

Մենակեացին մեկնելէն վերջ, Ռամա ըսաւ.

«Կը հաւատամ որ աս հեզ ճգնաւորին լինձի համար ունեցած բարեացակամութիւնը գիս կը լուսայ բոլոր իմ յանցանքներէս։»

Վերջապէս Եամունայի եզերքը հասան և պամպուներէ ու ճիւղերէ լաստ մը շինեցին։ Յետոյ, Ռամա թեւերուն մէջ առաւ հրապուրիչ ու վախկոտ Սիթան և կամացուկ մը զայն լաստին մէջ դրաւ։ Եւ աս լաստով է որ անցան արեւորդի դեղեցիկ Եամունային՝ իր տիրմէն ծնած բոյսերու և ծառերու առատութեան մէջ գրեթէ անմերձենալի թեթեւաշարժ գեղն։

Գետը անցնելէ վերջ թողուցին լաստը և առաջացան մինչեւ մեծ սուրբ թզենին. տարածուն ծառ մը՝ քաղցր շուքերով։ Յետոյ Նիլա անտառին եզրը հասան։

Ճերմակ վիթի մը եկած միսը իրենց իրիկուան ճաշը մատակարարեց և Ռամա ու իր հետեւորդները ծովեզրին մօտ ահով չքեղ ծառի մը տակ հանգստի դադար մը ըրին թեթեւ կենդանիներու խումբերուն և թռչուններու երգերուն մէջ։

Դ.

Դիշերը հոն անցուցին։ Բայց արշալուսին Ռամա կամացուկ մը արթնցուց Լաշմանան որ յոգնութենէ ընկճուած՝ հանգչեցնող քուն մը կը քնանար։

«Մանկ ըրէ,—ըսաւ Ռամա— . . . մանկ ըրէ, անտառին մէջի սա քաղցր երգերը . . . ականջ տուր թռչուններուն . . . եթէ կուզես, հիմակուընէ չարունակենք ճամբանիս։»

Աս կերպով արթնցած՝ Լաշմանա զգաց որ բոլոր իր յոգնութիւնը կը մարէր առատաւան մխնունջներուն մէջ։ Սիթա ալ արթնցաւ։ Յետոյ երեքը մէկէն լուացուեցան մաքուր ջուրի մէջ ու դիւրաշարժ և ուժով ու կամքով լեցուն՝ սկսան դէպի Զիթրաքուտ առաջանալ։

Թիչ մը վերջը լեռին անտառներուն, բազմաթիւ դեղեցիկ ծառերուն մէջ մտան։ Հոն՝ Ռամա իր հիանալի ընկերուհիին քովը եկաւ և ըսաւ անոր.

«Աղաւորիկ խոշոր աչուքներով Սիթա . . . տե՛ս սա «Բէնսուքաս»ները որ ձմեռուան եղանակին վերջը՝ կրակներու պէս արդէն կը ծաղկին դեղին քովիկը և անոր եղերքները կը ծածկեն իրենց փունջերով . . . Տե՛ս ջուրին երկայնքի սա անտառը և բոյսերու սա բազմութիւնը որ կը փայլի պայծառ և ոսկենման հրաշալի ծաղիկներէ . . .

«Տե՛ս նաեւ սա «վիլա»ները՝ սա հացի ծառերը և սա «բլաքմինիկ»ները . . . պտղալի գեղեցիկ ծառեր՝ որոնց ճիւղերը կընկճուին իրենց պտուղներուն ծանրութեանը տակ . . . Երբահասակ Սիթա, վերջապէս հասանք աս լեռին՝ արքայութեան նմանող աս Զիթրաքուդային՝ ուր պիտի ապրինք պտուղ ուտելով . . .

«Լաշմանա՛, տե՛ս օդին մէջ թռչող սա մեղուները ս՛րչալ անուշ մեղրախորիսխներ կուտակած են Զիթրաքուդալի մենարաններուն մէջ . . . Կը լսե՞ս երգող «կալինիւ»ը և սիրամարգը՝ որ անոր կը պատասխանէ։ Մանկ ըրէ, սա փասիանը կը ծաղրէ կարծես . . . Աս խոշոր սեւ մեղուները թռչուններու երաժշտութենէն քաջալերուած՝ բզզալով կը պարին անտառին ծառերուն շուրջը և իրենց մրմունջը սիրուն է ծաղիկներու և պտուղներու մէջ։

«Ամենագեղեցի՛կս . . . տես առաւօտը Մանտաքինիի ափունքներուն վրայ և իրաքանչիւր ծառի տակ անհամար ծաղիկներով զարդարուած անկողինները։ Իմ սիրելի և ազնիւ կինս, տե՛ս լեռին սա պղծութենէ կոյս և քաղցր կերպով «վիան»ներէ ծածկուած կողերը։

«Աս հեշտալի անտառին մէջ . . . փիղերու հօտերով լեցուն սա ներդաշնակ լեռան վրայ՝ ուր վիթերու խումբեր կայրին, երջանիկ պիտի ըլլանք պտրտելով, ամենասիրելի՛ս. անոնց մէջ մաքուր հեշտութիւններ պիտի գտնենք մէկտեղ։»

Ու մինչդեռ գետին հրաշալի դիւղանկարը կը դիտէին, մինչեւ ծաղկեալ Զիթրաքուդա լեռը հասան և հոն հաստատուեցան։

Յաջորդ օրը՝ Ռամա և Լաշմանա, լեռին ատորոտը վճիտ ջուրերու քով իրենց բնակարանը շինեցին։

Անուշահոտ անտառին մէջ փիղերէ կոտրուած հաստատուն ճիւղեր գտան և «վիան»ներ գտնելը միացնելու համար. և անոնցմով երկու խրճիթ կանգնեցին տերեւներէ ծածկուած տանիքներով։ Հրապուրիչ Սիթան անդամ պատերը կաւով կը ծեփէր։

Երբ աս աշխատութիւնները վերջացան՝ Լաշմանա որսի ելաւ և նաւակատիքի ճաշին համար սեւ վիթ մը զարկաւ։ Յետոյ, փայտի կրակի մը վրայ եփեց որսը ու գնաց Ռամային ըսելու.

«Ճաշը պատրաստ է, կրնաս ատուածները պատուել սուրբ խնջոյքով։»

Ան ատեն Ռամա, ալօթքը բրաւ և գոհի արարողութիւնը կատարելով յատակ կարագ թափեց խանձող փայտերուն վրայ։ Յետոյ ափերովը բերած ջրով թրջեց սուրբ խոտը և մաս մը անուշդ առնելով՝ զայն նուիրեց բոլոր կենդանի արարածներուն երջանկութեանը համար։

Վերջապէս Ռամա և եղբայրը նստելով զոհին մնացորդը կերան խոշոր կանանչ տերեւներու վրայէն։ Սիթա անձամբ սպասաւորեց իր ամուսնին և անոր եղբօրը ու երբ անոնք քաշուեցան, եկաւ վերցուց ճաշին մնացորդը։

Եւ աս վարկենէն է որ Ռամա՝ Լաշմանայի ու Սիթայի հետ վայելեց մենութեան քաղցրութիւնը և ուրախութիւնը՝ որ ծաղկի հրաշալի փթթումներով, գեղեցիկ ծառերով ու թռչուններու ներդաշնակ և անթուելի բազմութիւնով պարուրուած լեռին քովիկը դանուող աս ճգնարանը իրեն կը պատճառէր։

Ու քաղցր բնութեան մէջ, երկնային գետին՝ յատակ ու բարեբեր Մանտաքինիին եզերքներուն վրայ անոնք մոռցան վիշտերնին և զգացին որ կը մարէր դատն զգաստմը իրենց աքսորին։

Ռօնկներու Ֆրանսերէն
թարգմանութենէն
թարգմ. ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

Բերա, 1 Յուլիս 97

Վ Ե Ր Ջ

ները սա կէտին վրայ կը հիմնուին թէ Թերմոպիլէի կիրճը, ուր կը դանուի հելլեն բանակը բոլորովին անառիկ է։

Կառավարութիւնը վերջնականապէս արգիլեց այս տեսակ անձերու կողմէ փողոցներու մէջ եղած ցոյցերը։

—Լոնտոնէն եկած հեռագիր մը կըսէ թէ ըստ Սալիսպըրի յորդորեր է յոյն կառավարութիւնը զրպէզի ընդունի պատերազմական տուգանքի փոխառութեան իբր երաշխաւորութիւն ցոյց տրուած հասոյթներուն զօնթռոլի ենթարկուիլը։

Յունական լուրեր. — Պատերազմական տուգանքին առաջին մասնավճարին համար կատարուելիք փոխառութիւնը մեծ դժուարութենց կը հանդիպի։ Ազգ. Պանքան յայտներ է թէ պիտի մասնակցի փոխառութեան, իսկ Էրիր-Թէյալի և Եոթը կղզիներու պանքաները եւ քաշուեցան։

—Սոֆիա իշխանուհին Գերմանիա երթալը վերջնապէս չէ որոշուած։ Մինչեւ որ հաշուութիւնը չի կնքուի, իշխանուհին մնալիր է Յունաստանէն չի հեռանալ։

—Յունաստանի նախարարներէն հարցուեցաւ թէ ինչ պիտի ըլլան փոխառութեան իբր երաշխաւորութեան տրուելիք հասոյթի աղբիւրները։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

Երեկ պաշտօնական մը Նիկոմիդիայէն իրեն գրուած նամակներէն կը հետեւցնէր թէ այդ քաղաքը Գաւառ. Վարչութիւն ունի։ Սատեփան Եպիսկոպոս մուռցած է այդ աւանդութիւնը. տարիներէ՝ չըսենք քառորդ դարէ ի վեր վարչական ժողովներ բնաւ գոյութիւն ունեցած չեն այդ թեմին մէջ։ Առաջնորդը հոն ամէն ինչ է չնորհիւ զինքը շրջապատող կամ պատսպարող տարրերուն։

Գումգափուի Ազգատարնամի Նորընտիր Տնօրէն Խորհուրդը իւր վերջին նստին մէջ գալատի քուէարկութեամբ, չորս թեկնածու հաւասարապէս իրեն օժանդակ ընտրած է 13 հրիտասարդներ։

ՍԱՄԱԹԻՈՅ ՆՈՐ ԹԱՂԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆը

Տարիէ մը ի վեր Սամաթիա զուրկ է օրինաւոր թաղական ունենալէ. թաղին և վարժարաններու յառաջդիմութեան գործը կը տեսնուի առժամանակեայ Թաղ. Խորհրդի միջոցաւ. առժամանակեայի մեծամասնութիւնը այլ և այլ պատճառներով հրաժարած և կամ թաղէս բացակայ գտնուելով ամբողջ թաղային աշխատութիւնը մնացած ըլլալով 3 հոգիի վրայ, կ'օրոշէ հրաժարել և Թաղ. ընտրութիւն խնդրել Պատրիարքարանէն. Պատրիարքարանը նը-կատողութեան առնելով հրաժարականը և յարմար գտնելով թաղեցւոյն և առժամանակեայ Թաղ. Խորհրդի բաղձանքը, հրամայեց նոր ընտրութեան. առժամանակեայ ամենայն փութկոտութեամբ ձեռնարկեց ընտրութեան։

Թաղեցիներուն մէկ մասը նկատողութեան առնելով անցեալն մէջ թաղին և վարժարաններու կրած վնասը կուսակցական հաշիւներու երեսէն, ուզեց լուրջ ընտրութիւն մը ընել կարելի եղածին չափ։

Օրինաւոր քուէարկութեամբ կատարուեցաւ ընտրութիւնը որ թաղեցիներու լուրջ մասը բաւական գոհացուց. այս ընտրութիւնէ տեսնուեցաւ թէ Սամաթիացին կուզէ անցեալէն մի քանի թաղեցիներու միջեւ յառաջ եկած ցրտութիւնը վերցնել։

Հիմայ ընտրողները հակառակ թաղին ձայնին չեն ուզեր ընդունիլ. ինչո՞ւ. որովհետեւ անցեալ կուսակցական ոգին տակաւին կանգուն կը մնայ իրենց սրտին մէջ, կարծես քմահաճոյք մը կ'ըզգան թաղին և վարժարաններու յառաջդիմութիւնը երեսի վրայ ձգելէ։

Կը խնդրեմ յիշեալ էֆէնտիներէ որ մէկդի ձգելով այլ և այլ անտեղի նկատումներ հաճին պաշտօնի գլուխ անցնել յօգուտ թաղին և ի յառաջդիմութիւն վարժարաններուն։ Թաղէցին

Հետեւեալ տեղեկագիրը Ռոտոսթոյի վարժարաններու քննիչ յանձնաժողովը տուած է Թաղ. Խորհրդի ատենապետին.

ՄԵՆ. ՊԵՏՐՈՍ Է.Ֆ. ՄԼԷԹԷՐԵԱՆ

Ապէնտպէպ Թաղ. Խորհ. Ս. Թագաւոր Լեպէ

Պատ. Խորհուրդիդ հրաւէրին համաձայն, Յանձնաժողովս Ս. Յովհաննէս Ազգային երկսեռ վարժարանի այս տարուան ընծայած շրջանաւարտներուն՝ ինչպէս նաեւ բոլոր դասարաններուն վիճակը մանրամասնօրէն քննած ու տեսած ըլլալով, կը փութայ իւր տպաւորութիւնները ներկայիս հաղորդել Ձեզ։

Նախ, Յանձնաժողովս կատարեալ գոհունակութեամբ հաստատեց վարժարանին մէջ տիրող կարգապահութիւնը, որ արդիւնք էր տեսուչին Պ. Սարգիս Սրենցի գործունեայ ոգիին. վարժարանը կը հետեւէր Ֆրանսական տարրական նախակրթարաններու ծրագրին զոր ծած էր տեսչութիւնը և որ անցեալ շաբթու Կեդրոնական Ուսումնական Խորհուրդին հրատարակած ծրագրին գրեթէ կէտ առ կէտ կը համապատասխանէ։ Դիտելի է թէ տեսչութիւնը իւր այս ծրագրին գործադրութիւնը ապահովելու համար աշխատեր է դասաւանդման եղանակներու նոյնութիւնն հաստատել՝ ուսուցչական ժողովներու մէջ տրուած տիպար-դասերով և մասնաւոր ջանքերով, ուր իր այս աշխատութեան շնորհիւ՝ ուրախ ենք տեսած ըլլալով թէ ծրագրին գործադրութիւնը ընդհանրապէս յաջողած է։ Այն դրութիւնը զոր Ս. Յովհ. երկսեռ վարժարանի տեսչութիւն ի գործ կը դնէ այժմ՝ ո՛չ միայն շատ դիւրաւ ու հաճելի եղանակաւ մը կ'աւանդէ տղաքներուն բոլոր ուսումներն, այլ և կը զարգացնէ անոնց մէջ գնելու, բաղդատելու, տրամաբանելու և ազատ քննադատելու կարողութիւնները, ինչ որ բոլոր դասերու մէջ տեսնուեցաւ՝ մանաւանդ իրագիտութեան, բարոյագիտութեան և քաղաքացիական կրթութեան դասերուն մէջ։

Վարժարանը ամենամեծ առաւելութիւն մըն ալ ունի. իրագիտական պատկերներ, աշխարհագրական քարտէսներ և բնագիտական գործիքներ՝ գիտութենց աւանդման գործը կը դիւրացնեն, ու Ձեր ուսուցիչները և ուսուցչուհիները չեն դանդաղած այդ առաւելութիւններէն օգտուելու։

Գալով շրջանաւարտներու քննութեանց, ուրախ ենք յայտնելով թէ առ հասարակ յաջող ու գոհացուցիչ էին. տղայք ընտիր պատասխաններով ապացուցին թէ լաւ ըմբռնած էին իրենց աւանդուած առարկաները։

Իսկ ընդհանրապէս խօսելով վարժարաններու բոլոր դասարաններու ներկայիս վիճակի մասին, մանաւորապէս ըսելոյն և նախանձելի վիճակ մը ունին քանի մը դասարաններ՝ իրենց երեւան բերած զգալի տարբերութիւններովը և ցոյց տուած յառաջդիմութիւններովը։

Յանձնաժողովս իւր այն քննութեան արդիւնքը պատուաւոր Խորհուրդիդ ներկայացնելէ յետոյ, իւր շնորհաւորութիւնները կը մատուցանէ այսպիսի վարժարանի մը գոյութիւնը ապահոված ըլլալուն համար ու կը փափաքի որ նոր չրջանին բարձրագոյն նախակրթութեան դասընթացքի մը հաստատման եւս աշխատի, առանց տարրական նախակրթութեան պահանջներուն դպչելու սակայն՝ իրաւամբ արժանի ըլլալու համար քաղաքիս հայ մանկտիին ծնողաց երախտապարտութեանը։

Ռոտոսթօ, 22 Յուլիս 1897

ՀԵՌԻՆ ՀԱՅԻՆ

ՊԱՏՏՕՆԱԿԱՆ

Հալէպի Էտիպ գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Ա.ինէմալի Նախկին գայմագամ Սալիհ Խլուսի փաշա։

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ

Էվգաֆի Նախարար Ղալիպ փաշայի կրտսեր աղջկան, Ամերիկացի Մ. Դաբօլի կնոջ Տիկին Միւզանի, Զօր. Վիթպէի կնոջ Տիկին Վիթպէի և Ֆրանսացի համբաւաւոր գծագրիչ Մ. Ժօրքէսի կնոջ Տիկին Հանրիէթի Բ. կարգի Շէֆգաթի պատուանշանները շնորհուեցան։

Կայս. թիկնապահներէն և ծովային ըսպայակոյսի գնդապետներէն Յոն Հօֆէ փաշայի Նախագահութեամբ կազմուած յանձնախումբ մը Տարտանէլ գնացնելու-ցին մէջ հատատուելիք թորպիլներուն փորձերը կատարելու համար։

—Վեհ. Սուլթանին Դահակալութեան տարեդարձին առթիւ կատարուելիք հանդէսներուն մասնակցելու համար Միջերկրականի Օսմ. նաւատորմին Բ. բաժանումը անցած ուրբաթ Իզմիր ժամանեց։

Այսրնի կուսակալ Բեհամի փաշա անցած կիրակի, Օսմանիէ գրահաւորը երթալով այցելութիւն տուաւ Նաւատորմին հրամանատար փաշային։

—Բիւրտ երեւելիներէն չէյխ Շեւքրուլլահ էֆ.ի որդին, Սէյտ Մէհմէտ էֆ. որ ժամանակ մը Իզմիր հաստատուած էր, ապանուեցաւ խորհրդաւոր պարագաներու մէջ։ Գիշեր մը, երբ Դարչը Եաքա կը գընուէր, առնուազն մը ատրճանակի հարուած մը արձակելով զեռին տապալեց զայն և ինքն ալ փախաւ։

—Ուշագրաւ կը գտնեն օգոստ. 7 թուականով. քաղաքիս բնակիչները անձկութեամբ կսպասեն Իզմիր Ուշագրաւ երկսթուղիին բանալն, որ նոր գարգարանք մը պիտի ըլլայ մեր վաճառականութեան։ Մեր հարուստ ալտղրութիւնները պիտի կրնան այսպէս շատ շուտ Իզմիր փոխադրուիլ, ածան գինով և առանց մեծ ծախսերու ինչպէս կըլլայի ուղտերու միջոցաւ կատարուած փոխադրութեանց երեսէն։ Մենք ամէն տարի առհասարակ 400,000 քիլէ արմրիք՝ աֆիոն և ուրիշ բազմաթիւ արտադրութիւններ ունինք։ Հոս գործուած զարգերը որ այ՛սքան լաւ կը գնահատուին Եւրոպա եւ Ամերիկա, տարեկան 150,000 օսմ. ոսկիչ հասոյթ մը կը ներկայացնեն։ Ուշագ 72 հազար բնակիչ ունի. 15,000ը մաղաքին և մնացածը շրջակայ գիւղերուն մէջ։

—Լիմնոս կղզիէն կը գրեն համբաւաւոր ծովահէն Բսիրուքիի խումբին ջնջումը հետեւեալ կերպով.

Անցած ուրբաթ ծովահէնը եօթը արբանեակներով Այ-Եանի եկած էր, մէկ քառորդ ժամ հեռու Նօնտիա քաղաքէն։ Պարտականութիւն յանձնուած էր Բսիրուքիի կողոպտել Ալեքսանդրոս Դամիլէսի, Էֆթիմիոս Ամանասի և Վասիլի Զէլի անուն անձերուն տուները։

Կղզիին կառավարիչը իմանալով եղելութիւնը. 45 ոստիկան-զինուոր ղրկեց հարիւրապետ Սիւլէյման էֆ.ի հրամանատարութեան տակ։ Սիւլէյման էֆ. Զիմնտրիա երթալով գրաւեց այն ճամբան ուրկից աւազակները եւ պիտի դառնային, իրենց նաւը երթալու համար։ Արդարեւ քիչ յետոյ Բսիրուքի երեւցաւ իրենցմէ հետ։ Սիւլէյման էֆ. անձնատուր ըլլալ հրամայեց աւազակներուն, բայց ասոնք մերժեցին. ոստիկանները սկսան կրակ ընել և մէկիկ մէկիկ գետին փռեցին զանոնք։

—Կը լսենք թէ Ռուսական դեսպան Մ.ը Նէլիտօֆ 15 օրէն Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

—Մամուրէթ-ուլ-Ազիզի կուսակալութենէն չորս թնդանօթ ղրկուեցաւ Պիթլիս։

—Սարտ գաւառին Տէ գեղին բնակիչներէն Վէբօի որդի Շահին, Շահինեան կարիպ. Դուրեսիի որդի Վէբօյան, Պողոսեան Պետրոս անուն անձերը և Հօխիեան Իլիոսն ու Սիմոնեան Մուշօ անուն կիները իսլամական կրօնքը ընդունելով, Շահին, Խալիլ, Եուսուֆ Իսմայիլ Աիշէ և Ֆաթմա կոչուեցան։

—Անատոլուի նահանգներու ընդհ. քննիչ Շոքիր փաշա Երզնկէն ճամբայ ելած է դէպ Էրզրում։

—Էրզրումի կուսակալ, Շէրիֆ Մէհմէտ Բաուֆ փաշա, որ քննական պաշտօնի ելած էր, պաշտօնատեղին վերադարձեր է։

—Նախընթաց օր մայրաքաղաքս եկան երկու տնուր (30 հոգի) Պոսնայի գաղթականներ։

—Բարիզի օսմ. ընդհ. հիւպատոս Վէլի Շէմսի պէյ՝ Բարիզէն և Վիեննայի օսմ. դեսպանատան Ա. քարտուղար Բէսիմ պէյ՝ Վիեննայէն նախընթաց օր Պոլիս եկան։

Ս. Զ. Դ

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏԷԻ ՎԱՐՁՈՒԹԵԱՆ

Ահաւասիկ պատճէնը 6/18 հոկտեմբեր 1893 (8 Բէպիւլ Ախիր 1311) թուականի և կայս. Իրատէով վաւերացուած չերամաբուծութեան կանոնագրին, որ կը գործադրուի արդէն Խիւտավէնտիկեարի կուսակալութեան և Իզմիրի գաւառին մէջ։

1. Յօդ.— Այն անձերը որ կուզեն չերամի հունտ պատրաստել ծախելու համար, պարտին ունենալ ուսմանց վկայագիր մը, հաստատող թէ ունին հարկ եղած ծանօթութիւնները չերամաբուծութեան համար։ Վկայագիրը պէտք է տրուած ըլլայ Կայսրութեան մէջ գտնուող երկրագործական վարժարանէ մը, կամ Պրուսայի Շերամաբուծական վարժարանէն և կամ նմանօրինակ օտար վարժարանէ մը։ Անոնք որ չունին այս տեսակ վկայագիր մը և կամ չեն վաւերացնել տուած դպրոցի Պրուսայի չերամաբուծական վարժարանէն, իրենց պատրաստած հունտը չեն կրնար ծախել։ Այն արգիլքէն ազատ են անոնք որ իրենց անձնական պէտքերուն համար կը գործեն, միայն Մէպարտին հաստատել Հանր. Պարտքի Վարչութեան թէ մանրադէտի քննութեան կենթարկեն իրենց չերամահունտերը։

2. Յօդ.— Այն անձերը, որ նախորդ յօդուածին պայմաններով տրուած վկայագիրներ չեն կրեր, բայց ունին հարկ եղած ծանօթութիւնները չերամաբուծութեան համար, կրնան չերամաբուծութեամբ և չերամահունտի վաճառականութեամբ զբաղիլ, երբ մասնաւոր ժողովի մը առջեւ (Jury) քննութիւն մը անցնելէ յետոյ վկայագիր ստացած են։ Այն ժողովը տարին մէկ անգամ կ. զումարուի Պրուսայի չերամաբուծական վարժարանին մէջ և կը բաղկանայ հետեւեալներէն.

Կուսակալութեան երկրագործութեան և հանրօգուտ գործերու խորհրդականը.

Առանձնաշնորհեալ Հասոյթներու Վարչութեան տնօրէնը։

Երկրագործական վարժարանին տնօրէնը

Առեւտրական և երկրագործական սենեակին նախագահը։

3. Յօդ.— Վկայագիր ունեցող տեղացի հունտահաւաքները և ամէն անոնք որ կը փափաքին օտար երկիրներէ բերուած հունտեր ծախել կամ բաժնել, առանց բացառութեան, մէյ մէկ արտօնագիր (բուխսաթ թէզքէրէսի) պարտին ունենան. ասկէ զատ Առանձնաշնորհեալ Հասոյթներու Վարչութեան պէտք է ներկայացնեն իրենց հունտի տուփերը —որոնք 30 կրամէ աւելի պարունակելու չեն— գօտի փակցնելու համար։

Այն արտօնագիրները և գօտիները Հանր. Պարտքի Վարչութեան կողմէ ձրիաբար կը տրուին. սեպտեմբեր 1էն մինչեւ փետրուարի վերջը, այսինքն վեց ամիս։ Գօտիները տարբեր գոյներով պիտի ըլլան տեղական և օտար հունտերուն համար։

4. Յօդ.— Անոնք որ կը ծախեն իրենց պատրաստած հունտերը, առանց ունենալու օրինաւոր վկայագիր մը, իրենց հունտերը պիտի գրաւուին և ասկէ զատ 10 օսմ. ոսկիի տուգանք մը պիտի վճարեն, զոր իրենցմէ պիտի գանձեն Վարչութեան խնդրանօք, տեղական իշխանութիւնները և առանց օրէնքի դատարանի մը դիմելու։ Այս տուգանքը կը կրկնուի երկրորդ անգամի մը համար։ Այս տուգանքներուն կէսը կը տրուի խմաց տուողին և միւս կէսը կանցնի Հանր. Պարտքի Վարչութեան հասոյթներու հաշուին։

Գրաւուած հունտերը պիտի ոչրուին կուսակալանիստ քաղաքներուն մէջ վարչական և հանրօգուտ գործերու խորհուրդներէն մէյ մէկ անդամներու, Հանր. Պարտքի Վարչութեան տնօրէնին և առաջին համարակալին ու վերջապէս չերամաբուծական վարժարանի տնօրէնին ներկայութեամբ։ Գաւառներու մէջ այս գործողութիւնը պիտի կատարուի ներկայութեամբ Վարչական Խորհուրդէն անդամի մը, տեսուչներու, պաշտօնեաներու և Առանձնաշնորհեալ Հասոյթներու Վարչութեան դիւանապետներու։

Այն պայմաններով կատարուած այրումը մամուլի միջոցաւ հասարակութեան պէտք է ծանուցուի։

5. Յօդ.— Այն տուփերը որոնց վրայ 3. յօդուածին համաձայն գօտի չէ փակցուած և որոնց տերերը տրտօնագիր չունին, պիտի գրաւուին և 30 կրամ հունտ պարունակող իւրաքանչիւր տուփի համար 5 ղրշ. տուգանք պիտի առնուի, որուն կէսը իմաց տուողներուն և գրաւողներուն և կէսն ալ Առանձնաշնորհեալ Հասոյթներու Վարչութեան պիտի տրուի։

6. Յօդ.— Հունտահաւաքները արտօնագիր ստացած ատեն իրենց ստորագրութիւնները կրող թուղթ մը պարտին տալ Առանձ. Հասոյթներու Վարչութեան, որուն մէջ իւրաքանչիւր մարտի վերջ պէտք է յայտնեն Հանր. Պարտքի գործակալութեանց իրենց պատրաստելիք հունտերուն տեսակը և քանակը ինչպէս նաեւ անունները այն չերամաբոյծներուն (հունտերուն քանակութեամբ) որոնց պիտի բաժնեն զանոնք։ Այն հունտահաւաքները որ հակառակ այս պայմաններուն, ղժամանակին վերեւ յիշուած տեղեկութիւնները տալ առաջին անգամ ողդարարագիր մը պիտի ընդունին, իսկ երկրորդ անդամուն պիտի զրկուին յաջորդ տարին արտօնագիր ստանալէ։

7. Յօդ.— Ներքին գործոց, Ելեւմտից ինչպէս նաեւ անտառներու, հանքերու և երկրագործութեան նախարարութեանց յանձնուած է ներկայ կանոնագրին գործադրութիւնը։

Այն կանոնագրին համաձայն, 2 յօդուածով յիշուած ժողովը (Jury) այս տարի պիտի կազմուի Պրուսայի չերամաբուծական վարժարանին մէջ և պիտի կատարէ չերամաբուծութեան վկայական ուղղներու քննութիւնները պիտի վաւերացնէ կայսրութեան և օտար վարժարաններէ տրուած վկայագիրները և հրատարակել պիտի տայ լրագիրներու մէջ վկայագիր ստացողներու անունները։

Ծրագրը պիտի տեւէ (1897) 10/22 հոկտեմբերէն մինչեւ 31/12 նոյեմբեր։

Գնութիւնները պիտի կատարուին այս միջոցին, բայց չորեքշաբթի, ուրբաթ և կիրակի օրերէն։

Գնութիւն անցուցնել ուզող հունտահաւաքները ինչպէս նաեւ անոնք որ 1. յօդուածին մէջ յիշուած պայմաններով վկայական մը ունին և կուզեն վաւերացնել տալ զայն, պարտին դրչմաթուղթ կրող խնդրագրերով դիմել Պրուսայի չերամաբուծական վարժարանի տնօրէնին մինչեւ 30/12 հոկտեմբեր 1897. ուրկէ անդին խնդրագիր չընդունուիր։

Ընդհ. Տնօրէնութիւն

1/13 Օգստ. 97 (Կնէ)

ԼՈՆՏՈՆ ԷՇՈՒՐԷՆՍ ԳՕՌԲՕՌԷՇԸՆ

Լոնտոն 6 օգոստոս 97

Պատիւ ունինք ծանուցանելու Ձեզ թէ տնօրէնները յանձնարարեցին ՊՊ. ՃՕՆ ԹՕՄՍԸՆ ԵՒ ՈՐԴԻՐ տան իբրեւ իրենց ներկայացուցիչները գործել, փոխանակ ՄԱԼԹԱՍ ԵՒ ԸՆԵՐՈՒԹԵԱՆ որ հրաժարած են։

Ցուսալով որ, Տէր, պիտի չարունակէք պատուել մեզ Ձեր վստահութեամբ, խնդրենք ընդունեցէք մեր յարգանաց հաւաստիքը։ Քարտուղար

Գ. Ա. ՏԱՆԹՕՆ

* * *

Տ. Կ.Պոլիս 6 օգոստոս 97

Պատիւ ունինք տեղեկացնելու Ձեզ թէ ԼՈՆՏՈՆ ԷՇՈՒՐԷՆՍ ԳՕՌԲՕՌԷՇԸՆ ընկերութեան գործակալ կարգուած ենք և կը յուսանք թէ պիտի բարեհաճիք պատուել մեզ Ձեր վստահութեամբ։

Ընդունեցէք մեր խոնարհ յարգանքները

6—10 ՃՕՆ Ռ. ԹՕՄՍԸՆ ԵՒ ՈՐԴԻՐ

Վակտան

ՂԱԼԱԹԻԱ, 14 Օգոստ. 97 ժամ 9 ½

Օսմ. Քոնսոլիտ	դրշ.	24—18
Բլժիի պարտաթուղթ	լիրա	16—
Բուսմէլիի երկաթուղի	ֆրգ.	115—25
Օսմանիէ	»	410—
Բոիօրիթէ	»	462—
Քարափներու պարտաթղթ.	»	463—
Թրամուէյի բաժնէթուղթ	լիրա	6—90
Օսմ. Ապահով. Ընկ.	»	4—17

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՅ ՂՐՇ. ԲՐ.

Մէճիտիէ	107—33
Մէճալիք	98—20
Մանր արծաթ	103—20
Անգլիական ոսկի	109—33
Գազդիական »	87— 9
Գրիվից	51— 9
Բուպլ թղթադրամ	8—59

ՏՕԹԹ. ՃԷՐԲԱՀ ՕՂԼՈՒ ԵՕՐՏԱՆԱԲԻ

Ամբոխիկան հիւանդանոցներու դարմանատուն

Կ. Պոլիս Կամուրջին գլուխը Վալիտէ Խան Թիւ 2

Ցիշեալ Տօքթէօրը իր բազմամեայ փորձառութեան շնորհիւ, և գիտական նորագոյն մէթոտներու կիրառութիւնով՝ կարճ ժամանակի մէջ հիմնապէս կը բուժէ երկու սեռի ծննդական գործարաններու հիւանդութիւնները, գլխաւորաբար ԴԱՂԻԱԿԱՆ ԱԽՏԸ. ՋԵՐՄԱՄԻԶՈՒԹԻՒՆ ու ԱՆԿԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆԸ կը դարմանէ երեքթարկանութիւնով, լուացումով և ուրիշ ընտրելագոյն մէթոտներով։

Ամէն օր ժամը 4—8 հիւանդ կընդունի իր դարմանատան մէջ։

Առաւօտեան ժամը 1էն մինչև 4 միայն իսկէյէսին իւր բնակարանը հիւանդներ կը դարմանէ։ 13—25

ԱՄԵՆԱԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

Տօքթ. Նիքոլաիտիս կը ծանուցանէ որ, ծննդական գործարաններու ընդհանուր հիւանդութիւնները և մասնաւորաբար թէ հին և թէ նոր սկսած գաղդիական ախտ ու ջերմամիզութիւնը (պէլ սոզուպլուզը) 5 6 օրուան մէջ կատարելապէս կը բժշկէ, առանց բնաւ ցաւ զգացնելու. իր գարմանած հիւանդները այլեւս բնաւ ենթակայ չեն ըլլար որ միզանցքի նեղուածքի, ոչ բրոսթաթի և ոչ ալ ջերմամիզութեան. կասկածողները կրնան բժշկուելէ վերջ վճարել այցագիները։

Կը գտնուի ամէն օր առաւօտէն մինչեւ երեկոյ Ղալաթիա կամուրջին գլուխը Սրվաճի-օղլու խանին կից 5 Թիւ դարմանատունը։ (Թիւ 174)

ՍԻՈՒԻ ՄՕՌԻՒ ՁԱՆ ՕՇԱՐԱԿ

Կ. Պոլիս, 15 օգստ. 1897

Ցարմանալի Եղբայր և Պուռն,

Ցարմէ հետ սկսած եմ գործածել ձեր Եղբայն ճշարակը, մինչ լաւ արդիւնքներ ունեցայ մանաւանդ թուլային և անարիւնութեան հիւանդութենց քանի մը դէպքերու մէջ։

Իմ կարծիքս է թէ այս հանգոյ և յաջող պատուաստութեան մէջ նախամեծար համարուելու Մուսիւ Ձկան թուշին և կը յանձնարարեմ զայն։

ՏՐ. Ա. ԱՆՏՐԷԱՏԷՍ

Նախկին բժիշկ Օսմանեան բանակի

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 1,000,000

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ աւելի քան մի դար առաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութիւն մէ՝ որոյ բաժնետէրք Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 20,000,000 Անգլիական ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի զնանեալներուն համար։

ՖԻՆԻՔՍ

Հիմնեալ ի Լոնդոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծական՝ կարասիք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոցս, որ ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած զնանները։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ.Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ Ծովու եզերաց, Ղալաթիա, Պանք Օթոմանի վարի քովը Վիթալիս խան, դեռնայարկ թիւ 1։

HAMBUR MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԳ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ

Դրամագլուխ	Ֆռանք 14,500,000
Պահեստի դրամ	» 21,173,000
Ցարեկան հասոյթ	» 44,820,000

Ընկերութիւնս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ՆՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրէ տներն, մթերանոցներ և անուշեղէններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակաւ ոսկով

Խնդրել նեռնայարկս։ Զ. Բոյ

572 ԳԱՌԵԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ. Պոլիս, Պահչէ-Գափու, Անանիատիս խան. 12, 1:, 4

COMP. RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Բշ. 11 23 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին ետ միջօրէի։

Գշ. 12 24 Աղեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակ ժամ 2ին յետ միջօրէի, Պիրէոնի ճամբով

Դշ. 13 25 Սուրհանդակ դէպի Փոքր-Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ Պաֆուն, առաւօտեան ժամը 11ին։

Դշ. 13 25 Դեվալտարդի նաւրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։

Եշ. 14 26 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամը 2ին յետ միջօրէի։

Ո ը 15,27 Աղեքսանդրիոյ Սոսրհանդակ, հանՍուրիոյ նաւահանգիստները երկու շաբաթը անգամ մը ժամը 4ին։

ԱԶԴ. — Օգոս, 12 24, երեքշաբթի օրը Կ. Պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող ուղեւորք Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրբոլի, Պէյրութ, Եաֆա եւ Բէր-Եայիտ զացող շոգեանցն 53*

ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿ Ա Ն և ՄԱՐՈՒԲԵԱՆ

Ն ԲԱՔԻ ՕՐ ԸՆԴ

Մարսիլիոյէ և Պոլիս-Ի դիէ-կանոնաւորապէս բանող

Անդորդի շոգենաւը Նօվորոսսիսք պիտի ուղեւորի հանդիպելով Սամսոն, Կիրասոն, Տրապիզոն և Պաթում օգոստ. 31ին իրիկուան ժամ 4ին (Լ. Ե.)։

Սէրտոսի շոգենաւը ուղղակի Մարսիլիա պիտի ուղեւորի սեպտ. 7ին (Լ. Ե.)։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,

Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »

Ուղղակի և օրական ուղեւորութիւն նաւաստիներ, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար ԹԻՄՈԹԷ ԲԼՈՒԼ

575 Մահմանէ փողոց թ. 10

ՄՈՍ